

Засгийн газрын Хэрэг эрхлэх газрын
даргын 2023 оны 98 дугаар тушаалын
6 дугаар хавсралт

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМНЫ НИЙГМИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН БОДЛОГЫН ГАЗРЫН ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧНИЙ ХЭЛТСИЙН
ХАЛДВАРТ БУС ӨВЧНИЙ ХЯНАЛТ, СЭРГИЙЛЭЛТ, ЭРТ ИЛРҮҮЛЭГ ХАРИУЦСАН ШИНЖЭЭЧ Б.ЛХАМ-ЭРДЭНЭ-ИЙ
2024 ОНЫ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН

Нэг. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
1		2	3	4	5	6	7
Зорилт 1. “Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний хяналт, сэргийлэлт, эрт илрүүлгийн бодлого боловсруулах”							
1.	Арга хэмжээ 1.1.1 Нас, хүйс, эрүүл мэндийн эрсдэлд суурилсан урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн үзлэгт хүн амыг хамруулах журмыг шинэчлэн боловсруулах, батлуулах	Баталсан журам	-	Журмыг шинэчлэн боловсруулж, удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх бэлтгэлийг хангасан байна.	Эрт илрүүлгийн журам шинэчлэн боловсруулах Ажлын хэсгийг ЭМС-ийн 2024.10.21-ний өдрийн А/415 дугаар тушаалаар батлуулав. Журмын төслийг шинэчлэн боловсруулсан. Хорт хавдрын эрт илрүүлэгтэй холбоотой хэлэлцүүлэг хийгдсэн, нярайтай холбоотой хэсгийн салбар дундын хэлэлцүүлгийг 2024 оны 12 дугаар сарын 10-ны өдөр зохион байгуулах бэлтгэл ажил хангагдсан. Урагтай холбоотой хэсгийн хэлэлцүүлгийг зохион байгуулах бэлтгэл ажлыг хангаж байна. Хэлэлцүүлэг дууссаны дараагаар боловсруулсан журмыг	2024.08.1 5- 2024.12.0 5	50%

2024

ДҮГНЭЛТ

ХҮҮХЭД:

- Хүүхэд шүдээ зөв угаадаггүй ба мэдэхгүй тохиолдолд шүд цоорох эрсдэлийг 0-5 насанд 1.6 дахин, 6-17 насанд 2.1 дахин тус тус нэмэгдүүлж байна.
- Хүүхэд 0-5 насандаа хоол тэжээлийн хурц дутагд орсон тохиолдол 2.7%, тураалтай 2.5%, илүүдэл жин, таргалалттай 17.9%, өсөлтийн хоцролтой буюу намхан 17.5%, 6-17 насанд тураалтай 1.7%, илүүдэл жин таргалалттай 8.8% тус тус байв.
- Эрт илрүлт хамрагдсан тав хүртэлх насны 5 хүүхэд тутмын 2 нь, 6-17 насны хүүхдийн 5 хүүхэд тутмын 3 нь тус тус шүдний өвчтэй, тав хүртэлх насны 3 хүүхдийн 1, 6-17 насны 2 хүүхдийн 1 нь тус тус шүдний эмчийгээ хийлгэх шаардлагатай. Нийт хүүхдийн 96.3% нүдэнд эмгэг өөрчлөлтгүй, 96.7% сонсгол хэвийн, 97.1% эрхтэн тогтолцооны өвчлөлийн шинж тэмдэг илрээгүй байна

НАСАНД ХҮРЭГСЭД:

- Эрт илрүлт хамрагдсан насанд хүрсэн хүн амын 19.3% тамхи татаж, тамхи татаж эхэлсэн дундаж нас 20.8, эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 7.3 дахин их татаж байна.
- Архи, согтуурлах ундааг сүүлийн 30 хоногт хэтрүүлэн хэрэглэсэн тохиолдол 9.7%, эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 3.3 дахин их архи ууж байна.
- Хүн амын 2 хүн тутмын 1 нь идэвхтэй дасгал хөдөлгөөн өт хийдэггүй, 4 хүн тутмын 1 нь жимс, хүнсний ногоог зохистой хэмжээгээр хэрэглэж чадахгүй, 20.4% таргалалт, 36.4% жингийн илүүдэлтэй, 73.7% халдварт бус өвчний өндөр эрсдэлтэй буюу 3-5 эрсдэлт хүчин зүйлс хавсран тохиолдож байна.

					удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлнэ.		
2.	Арга хэмжээ 1.1.2 Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх, хянах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх 2025-2028 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлуулах	Баталсан төлөвлөгөө	-	Төлөвлөгөөг боловсруулж, удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх бэлтгэлийг хангасан байна.	Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх, хянах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх 2025-2028 оны үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төслийг боловсруулсан. Боловсруулсан төлөвлөгөөний төсөл дээр ажиллах Ажлын хэсгийг шинэчлэн байгуулах тухай Эрүүл мэндийн сайдын тушаалын төсөл боловсруулсан.	2024.08.15-2024.12.05	50%
3.	Арга хэмжээ 1.1.3 ЭМАШТУ-ний түвшинд зүрх судасны өвчний менежментийн арга зүйн багцыг хэрэгжүүлэх зааврыг боловсруулах, батлуулах	Баталсан заавар	-	Зааврыг боловсруулсан байна.	Зааврын төслийг боловсруулсан. Зааврын төслийг Зүрх судасны үндэсний төв, АШУҮИС, НЭМҮТ, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газрын холбогдох албан тушаалтнуудад хэлэлцүүлж, санал авав.	2024.08.15-2024.12.05	50%

Зорилт 2. “Зонхилон тохиолдох халдварт бус өвчний хяналт, сэргийлэлт, эрт илрүүлгийн бодлогыг хэрэгжүүлэх”

1.	Арга хэмжээ 1.2.1 ЗГҮАХ 2.1.1.4 МУХТЖҮЧ 2.2.2 МУХТ 1.3.1 ЭМССТ 1.5 “Хавдрын эсрэг” арга хэмжээг эхлүүлж, хүн амын дунд урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, шинжилгээ зохион байгуулах.	ЗГҮАХ-ийн хүрэх түвшин	Арга хэмжээн ий хэрэгжилт 49,75 хувьд хүрсэн	Арга хэмжээний хэрэгжилт 70 хувьд хүрсэн байна.	Эрүүл мэндийн сайдын 2021 оны А/360 дугаар тушаалаар “Хавдрын эсрэг” арга хэмжээний төлөвлөгөөг 2021-2024 онд хэрэгжүүлэхээр баталж, 2024 онд 6 зорилтын хүрээнд 55 арга хэмжээ хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн бөгөөд арга хэмжээний хэрэгжилт 55.47% -тай байна. 1-р Зорилт 72 %, 2-р Зорилт 72.3 %, 3-р Зорилт 47.7 %, 4-р Зорилт 47.6 %, 5-р Зорилт 12 %	2024.08.15-2024.12.06	39%
----	--	------------------------	--	---	---	-----------------------	-----

205

ДҮГНЭЛТ

5. “Эрт илрүүлэг” арга хэмжээг цогцоор нь зохион байгуулах зорилгоор хорин найман “Эрүүл мэндийг дэмжих төв” байгуулах, орон нутагт автомашинд суурилсан “Нүүдлийн амбулатори”-г нийт 42.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн байна.
6. Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 2022 онд эрт илрүүлгийн гүйцэтгэлийн зардалд 16.4 тэрбум төгрөг, 2023 онд 42.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус олгосон байна.
7. E-Mongolia-аас 2022 оны 05 дугаар сарын 01 - нээс 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл нийт 1.259.676 сая хүн эрт илрүүлгийн дүгнэлтийг авсан.
8. E-Mongolia-аас 2022 оны 05 дугаар сарын 01 - нээс 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл нийт 1.259.676 сая хүн эрт илрүүлгийн дүгнэлтийг авсан.
9. Номхон Далайн Баруун Бүсийн улс орнуудаас 2023 онд эрүүл мэндийн салбарт амжилт гаргасан 6 инновацийн нэгээр Монгол Улсын “Эрт илрүүлэг”-ийг зарласан. Case Study_Mon- golia_Innovation in the WF region-eng (2).pdf.
10. Нийгэм эдийн засгийн байдлыг харахад батлуулсан гэр бүлтэй хүмүүс эрт илрүүлэгт зонхилон хамрагдахаас гадна үр хүүхдүүдээ илүү хамруулж байна. Энгийн ажил мэргэжил эрхлэгч, цалин хөлстэй ажиллагч, бүрэн дунд ба бакалаврын түвшинд боловсрол эзэмшсэн хүмүүс илүү эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдажээ.
11. Хувь хүний эрсдэлт хүчин зүйлсийн хувьд

					6-р Зорилт 0% Улсын хэмжээнд 2024 оны 11 сарын байдлаар хорт хавдрын эрт илрүүлэх үзлэгийн хамралт Улсын хэмжээнд 2024 оны 11 сарын байдлаар Элэгний хорт хавдрын эрт илрүүлэг үзлэгт 40-65 насны 304542 (33.4%) хүн хамрагдсанаас 64 тохиолдолд хорт хавдар оношлогдсон байна. Умайн хүзүүний хорт хавдрын эсийн шинжилгээнд суурилсан эрт илрүүлэгт зорилтот насны нийт 77064 (35.1%) эмэгтэй хамрагдсан байна. Үр дүнгийн үзүүлэлтээр нийт эсийн шинжилгээний 3.7 хувь нь Пап эерэг буюу эсийн түвшинд өөрчлөлттэй. Үүнээс хорт хавдрын шинэ өвчлөлийн 29 тохиолдол бүртгэгдсэн байна. Хөхний хорт хавдрын боломжит илрүүлэгт 483717 эмэгтэй хамрагдсанаас 1315 (0.3%) тохиолдол хөхний эмнэлзүйн үзлэгээр эерэг, хорт хавдрын шинэ өвчлөлийн тохиолдол бүртгэгдээгүй байна.		
2.	Арга хэмжээ 1.2.2 МУХТЖҮЧ 2.2.2 ЭМССТ 1.9 Хүн амын дунд эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэг оношилгоо зохион байгуулах	Эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан хүн амын хувь	Хүн амын 38,9 хувийг эрт илрүүлэг үзлэг оношилгоонд	Эрт илрүүлэг үзлэгт хүн амын 50 хувийг хамруулсан байна.	2022 оны 05 сарын 01-ний өдрөөс 2024 оны 12 сарын 13-ны өдрийн байдлаар эрт илрүүлэг үзлэгт улсын хэмжээнд 1 569 815 хүн хамрагдсан нь нийт хамрагдвал зохих хүн амын 46.4 хувийг эзэлж байна. 2024 оны 12 дугаар сарын байдлаар аймаг,	2024.08.15-2024.12.05	68%

2024

			хамруул сан.		нийслэлийн СӨБ-ын хамрагдвал зохих 12189 багш, удирдах ажилтнаас 11109 хамрагдсан буюу 91.1%, хамрагдвал зохих 11846 ажилтнаас 11320 буюу 95.5%- ийн хамрагдалттай байна. Аймаг, нийслэлийн ЕБС-ын хамрагдвал зохих 22129 багшаас 18625 хамрагдсан буюу 84.1%, хамрагдвал зохих 11168 ажилтнаас 11103 буюу 99.4%-ийн хамрагдалттай байна		
3.	Арга хэмжээ 1.2.3 ДЭМБ-ын МонПЭН санаачилгын хүрээнд ХБӨ/ЗСӨ-өөс сэргийлэх, хянах нэн шаардлагатай тусламж, үйлчилгээний багцыг нэвтрүүлж хэрэгжүүлж эхлэх	Шинээр АШЭМБ-д нэвтэрсэн байна	14 аймаг, 3 дүүрэгт нэвтэрсэ н, хэрэгжи ж байгаа.	Шинээр АШЭМБ-д хэрэгжүүлж эхэлсэн байна.	МонПЭН-ийг 7 аймаг, 6 дүүрэгт нэвтрүүлж, одоогийн үүссэн асуудлыг шийдвэрлэх Техникийн ажлын хэсгийг ЭМС- ийн 2024.10.21-ний өдрийн А/414 дүгээр тушаалаар батлуулав. МонПЭН санаачилгыг шинээр нэвтрүүлэхтэй холбоотой дараах ажлуудыг хийж гүйцэтгэсэн. 1. Суурь үнэлгээг хийж гүйцэтгэсэн 2. Насанд хүрэгсдийн артерийн гипертензийн удирдамжийг боловсруулсан. 3. ЭМАШТУ-ний түвшинд зүрх судасны өвчний менежментийн арга зүйн багцыг хэрэгжүүлэх зааврыг боловсруулсан. 4. Улаанбаатар хотын 200 гаруй АШЭМБ-д МОНПЭН санаачилгын	2024.08.1 5- 2024.12.0 5	70%

2024

ЭМБ-НЫ ТӨРИЙН НАРИЙН
БИЧГИЙН ДАРГА Д.ОЧИРБАТ

ЭРТ ИЛРҮҮЛЭГ-ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ
ХҮҮРЫН ДҮГНЭЛТ, ЗӨВЛӨМЖ

ЭРҮҮЛ
МЭНДИЙН ЯАМ

					багцыг нэвтрүүлэх эмч, мэргэжилтнүүдийг чадавхжуулах сургалтын удирдамж, төсөв батлагдсан. Сургалт зохион байгуулах бэлтгэл ажил хангав. Сургагч багшийн сургалтын хөтөлбөр батлагдсан. 5. МОНПЭН санаачилгыг өргөжүүлэх тухай албан бичгийг хүргүүлж, үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх гэрээг ЭМС-аар батлуулсан. 6. Ажлын хэсгийн 5 уулзалт, НЭМҮТ, Нийслэлийн ЭМГ, АШЭМБ-ын төлөөлөлтэй өргөтгөсөн уулзалтыг тус тус хийсэн.		
--	--	--	--	--	--	--	--

4.							
----	--	--	--	--	--	--	--

Зорилт 3. “Сургуулийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлын бодлого боловсруулах, хэрэгжүүлэх”

1.	Арга хэмжээ 1.3.1 Эрүүл аюулгүй сургууль арга хэмжээ, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 2025-2028 оны төлөвлөгөөг боловсруулах, батлуулах	Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний төсөл <i>Батлуулсан</i> <i>Эмн.</i>	-	Хэлэлцүүлгүүдийг зохион байгуулж, арга хэмжээ, түүнийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг боловсруулж, удирдлагын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцүүлэх бэлтгэлийг	Эрүүл аюулгүй сургууль арга хэмжээ, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 2025-2028 оны төлөвлөгөөг боловсруулах ажлын хэсгийг ЭМС, БС-ын хамтарсан 2024.09.10-ны өдрийн А/80, А/384 дүгээр тушаалаар батлуулав. Эрүүл аюулгүй сургууль арга хэмжээ, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны 2025-2028 оны төлөвлөгөөний	2024.08.15-2024.12.05	90%
----	--	---	---	--	--	------------------------------	-----

9. Эмчийн ур чадварыг сайжруулах, сургалтыг тогтмолжуулахад мэргэжлийн нийгэмлэг холбоодыг түлхүү оролцуулахад сургалтын дараахь сургалтыг эрхэлдэг байгууллагууд анхаарах
10. Эмч нарын цахим ур чадварыг сайжруулах, тасралтгүй сургалтанд хамруулах.
11. Зарим халдварт өвчин (Тэмбүү, ХДХВ-ийн халдвар)-ийг илрүүлэх түргэвчилсэн шинжилгээнд зэрэг буюу сэжигтэй илэрсэн тохиолдолд оношийг заавал баталгаажуулсны дараа хариуг тухайн иргэнд мэдээлдэг болох.

Гурав. Ард иргэдийн түвшинд

1. Эрт илрүүлгийн ач холбогдлыг эцэг, эх, асран хамгаалагч, хүүхэд, хувь хүн бүрт ойлгуулан хамрагалтын хувийг нэмэгдүүлэх, эрт илрүүлэг товлолт шинжилгээнд сайн дураар тогтмол хамрагдаж хэвших
2. Архи, согтууруулах ундааг хэтрүүлэн хэрэглэхгүй байх, тамхинаас тагталзах, өөрийгөө болон бусдыг дам тамхидалтад өртөхөөс хамгаалах
3. Артерийн даралт, чихрийн шижин, биеийн жин, бүсэлхийн тойргоо тогтмол зөв хэмжиж дадах, илүүдэл жин, таргалалт, чихрийн шижин, зүрх судас, бөөрний өвчлөлд өртөхөөс сэргийлэх, хөдөлгөөн, эрүүл амьдралын хэв маяг, зөв дадлыг хүүхэд наснаас нь суулгах, амьдралын эрүүл хэв маягийг хэвшүүлэх, эрүүл мэндээ хамгаалах мэдлэг, дадалд суралцах,
4. Амны хөндийн арчилгаа, эрүүл зөв хооллолтыг эрхэмлэх, давс, сахар ихтэй бүтээгдэхүүнээс тагталзах
5. Сэтгэл хөдөл, мэдрэмжээ зөв илэрхийлэх болон стресс, бухимдлаас ангижрах аргуудад сурах
6. Харилцааны ёс зүй, нийтэч байдал, бусдыг хүндлэх, бие болон сэтгэцийн эрүүл мэндээ үнэлэх аргад суралцах.
7. 0-17 насны хүүхэд хөдөлгөөн, хэл ярианы дэмжлэг, хэл засал, нийгэмшихүйн дэмжлэг, танин мэдэхүйн хөгжлийн хоцрогдол үүсэх эрсдэлтэй гэж үнэлэгдсэн тохиолдолд мэргэжлийн эмчид цаг алдалгүй үзүүлэх
8. Хүүхдийн хөгжлийн дэмжлэгт гэр бүл, олон нийтийг оролцуулж, хүүхэд бүрд тэгш хүртээмжтэй үйлчилгээ үзүүлэх

ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ЯАМ

				хангасан байна.	төслийг боловсруулсан бөгөөд боловсруулах хугацаанд холбогдох байгууллагуудаас санал авч 2024.10.05-нд 60 хүний бүрэлдэхүүнтэй салбар дундын хэлэлцүүлгийг зохион байгуулав.		
2.	Арга хэмжээ 1.3.2 Нийслэлийн ЕБС-ийн 6 настануудад зүрх, нүд, шүдний эрт илрүүлгийн үзлэг хийх эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүд, сургуулийн эмч, нийгмийн ажилтнуудыг чадавхжуулах сургалт зохион байгуулах	Сургалтад хамрагдсан хүний тоо	-	Зүрх, нүд, шүд 3 чиглэлээр үзлэг хийх нийслэлийн эмч эмнэлгийн мэргэжилтнүүд, сургуулийн эмч, нийгмийн ажилтнуудад сургалт зохион байгуулсан байна.	Нийслэлийн ерөнхий боловсролын сургуулийн 1 дүгээр ангийн суралцагчдад хараа шалгах, зүрхний эмгэгийг илрүүлэх, шүдний эрт илрүүлэг хийх эмч, сувилагч, шүдний эмч, шүдний эмчийн туслах, сургуулийн эмч, нийгмийн ажилтнуудыг чадавхжуулах сургалтын 3 удирдамж, 3 хөтөлбөр, 3 төсвийг батлуулж сургалтыг зохион байгуулав. Сургуулийн 277 эмч, нийгмийн ажилтан, ӨТЭМТ-ийн 280 эмч, сувилагч, 256 шүдний эмч, шүдний эмчийн туслахыг сургалтад хамруулав. Сургалттай холбоотой 21 гэрээг ААН, сургагч багштай байгуулж, батлуулав.	2024.08.15-2024.12.05	100%
3.	Арга хэмжээ 1.3.3 2024-2025 оны хичээлийн жилд ЕБС-ийн 6 настануудад зүрх, нүд, шүдний эрт илрүүлгийн үзлэгийг зохион байгуулах журам эсхүл удирдамж батлуулах	ЭМС, БС-ын хамтарсан тушаал	-	Батлагдсан журам/удирдамжийн дагуу эрт илрүүлгийн үзлэг хийгдэнэ.	ЕБС-ийн 1 дүгээр ангийн суралцагчдад нүд, шүд, зүрхний эмгэгийн урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлгийн үзлэгийг зохион байгуулах удирдамж ЭМС, БС-ын 2024.10.21-ний өдрийн А/413, А/151 дүгээр тушаал батлагдсан.	2024.08.15-2024.12.05	100%
4.	Арга хэмжээ 1.3.4	Илрүүлгийн хувь		Илрүүлгийн хувь 50%	2024-2025 оны хичээлийн жилд ЕБС-ийн 6 настануудад зүрх,	2024.08.15-	100%

10. Хиймэл оюун ухаан (AI)-нд суурилсан дэвшилтэт технологийг нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээ, оношлогоонд ашиглах эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх.
11. Хүн амын урьдчилан сэргийлэх эрт илрүүлэг үзлэг тандалтын цахим төрөлжсөн санг бий болгох, эргэн мэдээлэх тогтолцоог бүрдүүлэх
12. Эрт илрүүлэг үзлэгт хүн амыг хамруулахад орон нутгийн засаг захиргаа, хороо дүүргийн нийгмийн ажилтан нь эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллах, нөлөөллийн үйл ажиллагаа зохион байгуулах
13. Тохирсон насны товллолд хамгийн энгийн, өртөг багатай шинжилгээний аргаар эрт илрүүлгийг анхан шатны эрүүл мэндийн байгууллага, нийгмийн эрүүл мэндийн төвд түшиглэн тогтмол, тасралтгүй зохион байгуулах эрх зүйн орчныг бий болгох, хэрэгжүүлэх
14. Төгсөлтийн өмнөх болон дараах сургалт, тасралтгүй сургалтад эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн талаар хөтөлбөрийн агуулгад тусгах
15. Монгол улсад хэрэгжүүлж байгаа бүх урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, хэрэгжүүлж буй төсөл хөтөлбөрт дүн шинжилгээ, судалгаа хийж давхардалыг арилгах, нэгдсэн товллол гаргах, эдийн засгийн үр ашгийг тооцох
16. Судалгааны дүн, олон улсын жишээн тулгуурлан өөрийн орны онцлогийг тусган загварыг гаргав. (Хавсралт 23-25)

Хоёр. Эрүүл мэндийн байгууллагын түвшинд

1. Олон салангид, давтагдсан шинжилгээний тоог бууруулах, өмнө нь оношлогдсон архаг өвчнийг жил бүр илрүүлэх шинжилгээнд давтан оруулахгүй байх
2. Өвчний хожуу үе шатанд оношлогдсоноос үүдсэн хүндрэлийн оношилгоо эмчилгээнд зарцуулах байсан зардлын ачааллыг хөнгөлөх
3. Урьдчилан сэргийлэх, эрүүл амьдралын хэв маяг, мэдлэг олгох сургалтыг зохион байгуулах, мэдээлэл сурталчилгааны ажлыг эрчимжүүлэх
4. Шинээр оношлогдсон иргэдийг бүртгэж, эмчилгээнд хамруулах
5. Бүх шатны эрүүл мэндийн байгууллагын тусламж үйлчилгээний чиг үүрэгт тохирсон тоног төхөөрөмж, хэмжих хэрэгсэлийн стандартыг батлуулах, мөрдүүлэх
6. Эмнэлгийн байгууллагын лабораторийн тоног төхөөрөмж, лабораторийн шинжилгээний үр дүнгийн чанарын гадаад, дотоод хяналтыг тогтмолжуулах,
7. Эрт илрүүлгийн шинжилгээний дүгнэлт, их өгөгдлийг үр дүнтэй болгохын тулд эмчийн дүгнэлт бичилт, шинжилгээний зураг баримтжуулалтыг ижил стандарттай болгох
8. Эрүүл мэндийн байгууллагуудыг чанартай багаж төхөөрөмжөөр хангах, цаашдаа хиймэл оюун ухаан (AI)-ыг бүхий л түвшинд ашиглах

	2024-2025 оны хичээлийн жилд ЕБС-ийн 6 настуудад зүрх, нүд, шүдний эрт илрүүлгийн үзлэгийг зохион байгуулах				нүд, шүдний эрт илрүүлгийн үзлэгийг 2024 оны 10 дугаар сараас ЭМС, БС-ын А/413, А/151 дүгээр тушаалын дагуу хийж байгаа бөгөөд 2024.12.06-ны өдрийн байдлаар 40171 хүүхдийн 64% нь илрүүлэгт хамрагдаад байна. Илрүүлэгтэй холбоотой чадавхжуулах сургалтуудыг зохион байгуулсан. Ухаалаг ЗЦБ-ийн аппаратыг сонгох, нийслэлийн АШЭМБ-д нийлүүлэх, асуудлаар ЭТБГ, ЭЭХБХ-тэй, цахим сисмемийн хөгжүүлэлтийг ЭММЦХХ-тэй, шүдний илрүүлэг, урьдчилан сэргийлэх, эмчилгээ: ДЭМТ, ӨЭМТ, шүдний эмнэлэгтэй байгуулсан гурвалсан гэрээний асуудлаар НЭМГ, ЭМДЕГ-тай, нүдний илрүүлэг үзлэг, оношилгооны асуудлаар БЕГ, Орбис ОУБ, ЭМДЕГ-тай хамтран ажиллаж асуудлыг шийдвэрлэсэн.	2024.12.05	
--	---	--	--	--	---	------------	--

Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт

Д/д	Үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)	Шалгуур үзүүлэлт	Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
1.	Нярайн өвчлөл эндэгдлийг бууруулах үндэсний багийн төлөвлөгөө боловсруулах	Төлөвлөгөө ний төсөл	-	Төлөвлөгөөний төслийг боловсруулж, үндэсний хөтөлбөр, арга хэмжээний	Ажлын хэсэг, үндэсний багийн бүрэлдэхүүнийг ЭМС-ын 2024.09.03-ны өдрийн А/375 дугаар тушаалаар батлуулсан. Тус тушаалын дагуу нярайн тархи хөргөөх эмчилгээг нэвтрүүлж, нутагшуулах, нярайн	2024.08.15-2024.12.05	100%

0.00

16. Тэмбүүгийн халдварын сэжигтэй тохиолдол 18-34 насны шинжилгээнд хамрагдсан хүн амын 5.2% (1774)-д илэрч, тэднээс эрүүл мэндийн байгууллагад хандаж онош батлагдсан 9.5% (169)-ийг шинэ тохиолдол гэж мэдээлэн эмчилгээнд хамруулсан. ХДХВ-ийн халдварын 4 шинэ тохиолдлыг илрүүлэн хяналтанд авсан.

17. Уушгины идэвхтэй сүрьеэ 57 тохиолдол оношлогдсон байна.

18. Эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагдсан иргэдээс судалгаанд хавдрын сэжигтэй 5797 хүнээс 371 анх оношлогдсон хорт хавдар байна.

— Анх оношлогдсон 371 хорт хавдрын 37.7% эрт (0-2 үе шат), 62.3% хожуу (3-4 үе шат) оношлогджээ. Бүдүүн гэдэсний хавдрын эрт илрүүлэг болох баасанд далд цус алдалт 10 хүн тутмын 1-д илэрлээ.

ЗӨВЛӨМЖ

Нэг. Шийдвэр гаргагчдын түвшинд

1. Өвчнийг эрт илрүүлэх үзлэг шинжилгээг гүйцэтгэлд тулгуурласан санхүүжилтийн тогтолцоонд бүрэн шилжүүлэх
2. Нарай, жирэмсэн, охид хөвгүүд насанд хүрэгчдийн адил даатгуулагчийн эрхээ эдлэхдээ жөндөрийн мэдрэмжтэй байдлаар үйлчилгээ авах нөхцлийг бүрдүүлэх
3. Иргэн бүр өөрийн нас, хүйсийн онцлог, өвчний байдал, эрсдлийн үнэлгээнээс шалтгаалан эрт илрүүлэх үзлэг шинжилгээний багцаас сонголт хийх боломжийг олгох
4. Эрүүл дадал хэвшил, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэнийг төлөвшүүлэх, насан туршийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох тогтолцоог бий болгох
5. Бүх шатны боловсролын сургалтын байгууллага, гэр бүлд түшиглэсэн эрүүл мэндийн тандалтын тогтолцоо, нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэх
6. Эрт илрүүлэг урьдчилан сэргийлэлтийн тандалтын тогтолцоог тогтмол хэрэгжүүлэх, тайлагнах, зөвлөмжийг мөрдөн ажиллах
7. Ажил олгогч нар ажилтан, албан хаагчдыг эрт илрүүлэгт хамрагдах нөхцөл, боломжоор хангах, хамруулаагүй тохиолдолд хариуцлага тооцох эрх зүйн орчныг бүрдүүлэх
8. Эрт илрүүлэгт товлोलт хугацаанд хамрагдсан иргэнд урамшуулал олгох зүйн орчныг бүрдүүлэх
9. Бүх нийтийн идэвхтэй хөдөлгөөнийг хөхүүлэн дэмжих, үйл ажиллагаа, эрчимжүүлэх, хүүхдийн тоглоомын талбай, цэцэрлэгт хүрээлэн, биеийн тамирын заал, чийрэгжүүлэх төвийг хүн амын тоонд уялдуулан тооцож бий болгох

				төлөвлөгөөтэй уялдуулах	уушгины артерийн даралт ихсэлтийн оношилгоо, эмчилгээг нутагшуулах, нярайн зүрхний нээлттэй мэс заслыг нутагшуулах, нярайн цогц эрт илрүүлгийг нэвтрүүлж, зохион байгуулах, дутуу төрөлтөөс сэргийлэх цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлэх үндсэн 5 чиглэлээр төлөвлөгөөг боловсруулав. Тус төлөвлөгөөг Эрт илрүүлэг 2.0 арга хэмжээ, Эх, хүүхэд, нөхөн үржихүйн эрүүл мэнд арга хэмжээнд тусгуулахаар бэлтгэсэн.		
2.	Сурагчийн эрүүл мэнд, сургуулийн аюулгүй байдлын тухай анхдагч хуулийн төсөл боловсруулах	Хуулийн төсөл	-	Хуулийн төсөл боловсруулах	Сургуулийн орчинд суралцагчийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдлыг хамгаалах тухай хуулийн төслийг боловсруулахад оролцсон бөгөөд холбогдох саналуудыг хүргүүлсэн. Боловсролын яам, Боловсролын ерөнхий газар, Эрүүл мэндийн яаман дахь уулзалтуудад орж, саналаа өгч ажилласан бөгөөл тус хуулийн төслийг УИХ, Засгийн газрын гишүүн, Эрүүл мэндийн сайд Т.Мөнхсайханы УИХГ-ний Ажлын албанаас боловсруулж, санал авч байна. https://d.parliament.mn/tusul/e-d99d2f5-ec9c-41d1-b226-2b3f725d67eb	2024.08.15-2024.12.05	100%

we

9. Бүс нутгаар нь авч үзэхэд хүүхдийн шүдний өвчлөлийг Улаанбаатар хотод амьдардаг хүүхдийн шүд илүү өвчилж байна. Насанд хүрэгчдийн дунд анх оношлогдсон хорт хавдрын 54.7% орон нутагт байна. Нийт хорт хавдар, чихрийн шижин, зүрх судасны өвчин, сүрьеэ Улаанбаатар хотод илүү тохиолдож байна. Сүрьеэгийн сэжигтэй тохиолдол Улаанбаатар хотын Баянгол, Баянзүрх дүүргүүдэд, гепатитын В,С вирусийн халдвар Архангай, Баянхонгор, Төв аймаг, Улаанбаатар хотод өндөр илэрсэн байна.
10. Хүйсийн хувьд: Ойрын 10 жилд зүрх судасны өвчнөөр өвдөх, хүндрэх эрсдэл эрэгтэйчүүдэд маш өндөр байна. Судас хатуурлын эрсдэл, сүрьеэгийн тохиолдол эрэгтэй, эмэгтэй хүмүүст адил тохиолдож байна. Чихрийн шижин эрэгтэйчүүдэд, гепатитын В,С вирусийн хавсарсан халдвар эмэгтэйчүүдэд илүү тохиолдож байна.
11. Насны ангилалаар авч үзэхэд: Эрт илрүүлэгт хамрагдсан 2 настай 4 хүүхдийн 1, 3 настай 5 хүүхдийн 2, 4 настай 2 хүүхдийн 1, 5 настай 5 хүүхдийн 3, 6-17 настай 2 хүүхдийн 1 нь шүдний өвчтэй байна. Хүүхдийн 6 ба 14 насны 9 хүүхэд тутмын 1 нь сэтгэл хөдлөл зан үйлийн хувьд хэвийн бус, 21 насны 25 хүн тутмын 1 нь солиорлын шинж илрэх тус тус эрсдэлтэй байна.
- Сүрьеэгийн сэжигтэй тохиолдол хүүхдийн 11-14 насанд, насанд хүрэгчдийн 30-59 насанд өндөр байна. Ойрын 10 жилд зүрх судасны өвчнөөр өвдөх, хүндрэх эрсдэл маш өндөр хүмүүсийн тал хувийг 55-69 насны хөдөлмөрийн насны хүмүүс эзлэж байна.
 - Хүн амын нас ахих тусам зүрх судасны өвчин, чихрийн шижингийн эрсдэл нэмэгдэж байна.
 - Бүдүүн гэдэсний хавдрын эрт илрүүлэг болох өтгөнд далд цус алдалт 50-аас дээш насанд, гепатитын В,С вирусийн хавсарсан халдвар 60-аас дээш насанд давамгай тохиолдож байна.
 - Зорилтот 45 ба 60 насны 10 хүн тутмын 1 нь сэтгэцийн эмгэгийн эрсдэлтэй.
12. Насанд хүрсэн хүн амын ойрын 10 жилд зүрх судасны өвчнөөр өвдөх, хүндрэх эрсдэл 2 хүн тутмын 1, судас хатуурлын эрсдэл 4 хүн тутмын 1-д тус тус илэрч байна. Артерийн даралт ихсэлт 2 хүн тутмын 1, зүрхний булчингийн цусан хангамжийн хомсдол буюу ишемийн өөрчлөлт 4 хүн тутмын 1-д тус тус илэрлээ. Чихрийн шижингээр өвдөх эрсдэл хүн амын 13.7%-д өндөр байснаас 7.7%-д онош нь батлагдсан.
13. Ходоодны архаг үрэвсэл 5 хүн тутмын 4-т, ходоод улаан хоолойн сөргөө 2 хүн тутмын 1-д тус тус тохиолдож байна.
14. Бөөрний чулуу 390 хүнд илэрч, 10 хүн тутмын 1 нь бөөрний шүүлтүүн хэт ачаалалтай байв.
15. Гепатитын В вирусийн халдвар 5.6%, гепатитын С вирусийн халдвар 9.3% буюу нийт тохиолдлын тоо цөөрсөн байна.

3.	Сургуулийн өмнөх боловсрол болон Бага боловсролын сургалтын хөтөлбөрийн нийтлэг агуулга боловсруулах	Агуулга		Агуулга боловсруулах	Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнгийн захирлын 2024 оны 9 дүгээр сарын 16-ны өдрийн Багийн бүрэлдэхүүн батлах тухай А/54 дүгээр тушаалаар тус багт ажилласан бөгөөд холбогдох саналыг боловсруулан 2024 оны 11 дүгээр сард Боловсролын судалгааны үндэсний хүрээлэнд хүргүүлсэн бөгөөд хэлэлцүүлэг хийсэн.	2024.09.26-2024.12.05	100%
4	Эрт илрүүлгийн үр дүнгээр үндэсний хэлэлцүүлэг зохион байгуулах	Хэлэлцүүлэг зохион байгуулагдсан байна.	-	Хэлэлцүүлэг зохион байгуулагдсан байна.	Монгол Улсын хүн амын дундах эрүүл мэндийн эрт илрүүлэг, үзлэг шинжилгээний үр дүнд суурилсан “Эрт илрүүлэг-эрдэм шинжилгээний хурал, хэлэлцүүлэг” сэдэвт үндэсний хэлэлцүүлгийг 2024.12.06-ны өдөр зохион байгуулав. Хэлэлцүүлгийн удирдамж, төсвийг батлуулж, холбогдох байгууллагуудтай 2 төрлийн гэрээ хийв. Хэлэлцүүлгийн хөтөлбөрийг ЭМС-аар батлуулав. Танхимаар оролцох болон цахимаар оролцсон хүмүүсийн оролцоог хангах тал дээр холбогдох албан бичгүүдийг хүргүүлсэн. Хэлэлцүүлэгт танхимаар 350, зүүмээр 100 орчим байгууллагаас оролцож, Эрүүл мэндийн яамны албан ёсны нүүр хуудсаар явсан	2024.08.15-2024.12.05	100%

2024

хоцролттой буюу намхан 17.5%, 6-17 насанд тураалтай 1.7%, илүүдэл жин таргалалттай 8.8% тус тус байв.

- Эрт илрүүлэгт хамрагдсан тав хүртэлх насны 5 хүүхэд тутмын 2 нь, 6-17 насны хүүхдийн 5 хүүхэд тутмын 3 нь тус тус шүдний өвчтэй, тав хүртэлх насны 3 хүүхдийн 1, 6-17 насны 2 хүүхдийн 1 нь тус тус шүдний эмчилгээ хийлгэх шаардлагатай. Нийт хүүхдийн 96.3% нүдэнд эмгэг өөрчлөлтгүй, 96.7% сонсгол хэвийн, 97.1% эрхтэн тогтолцооны өвчлөлийн шинж тэмдэг илрээгүй байна.

НАСАНД ХҮРЭГСЭД:

1. Нийгэм эдийн засгийн байдлыг харахад батлуулсан гэр бүлтэй хүмүүс эрт илрүүлэгт зонхилон хамрагдахаас гадна үр хүүхдүүдээ илүү хамруулж байна. Энгийн ажил мэргэжил эрхлэгч, цалин хөлстэй ажиллагч, бүрэн дунд ба бакалаврын түвшинд боловсрол эзэмшсэн хүмүүс илүү эрт илрүүлэг үзлэгт хамрагджээ.
2. Эрт илрүүлэгт хамрагдсан насанд хүрсэн хүн амын 19.3% тамхи татаж, тамхи татаж эхэлсэн дундаж нас 20.8, эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 7.3 дахин их татаж байна.
3. Архи, согтууруулах ундааг сүүлийн 30 хоногт хэтрүүлэн хэрэглэсэн тохиолдол 9.7%, эрэгтэйчүүд эмэгтэйчүүдээс 3.3 дахин их архи ууж байна.
4. Хүн амын 2 хүн тутмын 1 нь нь идэвхтэй дасгал хөдөлгөөн огт хийдэггүй, 4 хүн тутмын 1 нь жимс, хүнсний ногоог зохистой хэмжээгээр хэрэглэх чадахгүй, 20.4% таргалалт, 36.4% жингийн илүүдэлтэй, 73.7% халдварт бус өвчний өндөр эрсдэлтэй буюу 3-5 эрсдэлт хүчин зүйлс хавсран тохиолдож байна.
5. Артерийн гипертензи, зүрхний ишеми, чихрийн шижингийн тархалтанд 40 ба түүнээс дээш нас, эрэгтэй хүйс, тамхидалт, таргалалт, тогтмол дасгал хөдөлгөөн хийдэггүй, Улаанбаатар хотод амьдрах, холестерин болон триглицеридийн хэмжээ ихсэх зэрэг үзүүлэлтүүд нь гол "НӨЛӨӨЛӨХ ХҮЧИН ЗҮЙЛС" болж байна
6. Зүрхний ишеми өвчний нэг эрсдэл хүчин зүйлс нь артерийн гипертензи болж байна.
7. Ходоодны архаг үрэвсэлд архи, тамхины хэрэглээ, боловсролын байдал сөргөөр нөлөөлж, шинэ жимс ногоо бага хэрэглэх, дасгал хөдөлгөөний хомсдол, илүүдэл жин болон бодисын солилцооны алдагдал нь ходоодны архаг үрэвсэл үүсэх эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна.
8. Элэгний фиброз, цирроз үүсэхэд гепатитын В вирусийн халдвар 2.96 дахин, гепатитын С вирусийн халдвар 4.56 дахин, эрэгтэй хүйс 1.05 дахин болон 60-аас ахимаг нас, тамхины хэрэглээ, илүүдэл жин, таргалалт, жимс ногоо хангалтгүй хэрэглэх нь эрсдэлийг нэмэгдүүлж байна.

				лайвыг давхардсан тоогоор 55 мянга үзсэн байна.		
--	--	--	--	--	--	--

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин		Хүрсэн түвшин (биелэлт)	Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин			
1		2	3	4	5	6	7
1.	Арга хэмжээ 1.2.1. Ажил үүрэгтэй холбоотой мэдлэг, мэргэжил дээшлүүлэх богино хугацааны сургалтад хамрагдах	Сургалтад хамрагдсан байх		Богино хугацааны сургалтад сурсан байна.	- 2024.09.21-2024.09.28 Сургуулийн эрүүл мэндийн чиглэлээр Япон Улсад туршлага судлах сургалтад хамрагдсан. - 2024.11.12-2024.11.15 Манила хотноо Эрүүл мэндийг дэмжигч сургуулийн асуудлаарх Бүсийн хуралд Боловсролын яам, ЕБ-ын 75 дугаар сургуулийн удирдлагын хамт оролцож, манай улсын сургуулийн ЭМ, эрүүл мэндийн боловсролд баримталж буй бодлого, сургуулийн түвшинд хэрэгжүүлж буй зарим туршлагыг оролцогч улсуудад танилцуулж, цаашид авч хэрэгжүүлэх шаардлагатай үйл ажиллагаануудыг тодорхойлж, санал	2024.08.15-2024.12.05	100%

8/2

2. Эрт илрүүлгийг зохион байгуулахын тулд эрх зүйн баримт бичгүүд болох Монгол Улсын Ерөнхий сайдын захирамж 1, Монгол Улсын Засгийн газрын худалдааны тэмдэглэл 6, Монгол Улсын Ерөнхий сайдын албан даалгавар 1, Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн тогтоол 3, Эрүүл мэндийн сайдын тушаал, шийдвэр 15 тус тус гарчээ.
3. Эрт илрүүлгийг зохион байгуулах зорилгоор салбарын дундын 100, иргэдэд чиглэсэн 1000 гаруй арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.
4. Эрүүл мэндийн салбарын хэмжээнд бэлтгэсэн сургагч багшаар дамжуулан 21 аймаг, 9 дүүргийн 2942 эмч, эмнэлгийн мэргэжилтэнүүдэд эрт илрүүлгийг хийх арга аргачлал сургасан. Цахимаар давхардсан тоогоор 39661 хүн хандаж сургалтад оролцсон байна.
5. “Эрт илрүүлэг” арга хэмжээг цогцоор нь зохион байгуулах зорилгоор хорин найман “Эрүүл мэндийг дэмжих төв” байгуулах, орон нутагт автомашинд суурилсан “Нүүдлийн амбулатори”-г нийт 42.7 тэрбум төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийсэн байна.
6. Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 2022 онд эрт илрүүлгийн гүйцэтгэлийн зардалд 16.4 тэрбум төгрөг, 2023 онд 42.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилтийг тус тус олгосон байна.
7. Үндэсний Дата төвтэй хамтран тус серверийн өргөтгөл шинэчлэлийн хүрээнд өгөгдөл хадгалах хэмжээг 35 террабайтаар, шуурхай санах ойн (RAM) хэмжээг 1024 гигабайтаар өргөтгөсөн. Эрт илрүүлгийн систем нь ХҮР системийн 20 гаран үйлчилгээтэй холбогдсон.
8. E-Mongolia-аас 2022 оны 05 дугаар сарын 01- нээс 2024 оны 05 дугаар сарын 01-ний өдрийг хүртэл нийт 1.259.676 сая хүн эрт илрүүлгийн дүгнэлтийг авсан байна.
9. Номхон Далайн Баруун Бүсийн улс орнуудаас 2023 онд эрүүл мэндийн салбарт амжилт гаргасан 6 инновацийн нэгээр Монгол Улсын “Эрт илрүүлэг”-ийг зарласан. Case Study_Mon-golia_Innovation in the WP region-eng (2).pdf.

Гурав. СУДАЛГААНЫ ДҮНГЭЭС:

Хувь хүний эрсдэлт хүчин зүйлсийн хувьд:

ХҮҮХЭД:

- Хүүхэд шүдээ зөв угаадаггүй ба мэдэхгүй тохиолдолд шүд цоорох эрсдэлийг 0-5 насанд 1.6 дахин, 6-17 насанд 2.1 дахин тус тус нэмэгдүүлж байна.
- Хүүхэд 0-5 насандаа хоол тэжээлийн хурц дуталд орсон тохиолдол 2.7%, тураалтай 2.5%, илүүдэл жин, таргалалттай 17.9%, өсөлтийн

					шийдлийг танилцуулж, гишүүн улс орнуудын туршлагаас суралцав. - Зүрх, нүд, шүдний эрт илрүүлэгийн сургалтад хамрагдсан.		
--	--	--	--	--	--	--	--

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

Халдварт бус өвчний хяналт, / /
 сэргийлэлт, эрт илрүүлэг хариуцсан
 шинжээч
 (Албан тушаал) (Нэр, гарын үсэг)

2024.12.05

(Огноо)

244

Эрүүл мэндийн салбарын төр, хувийн хэвшлийн 735 эрүүл мэндийн байгууллагын 5000 гаруй эмч, эмнэлгийн ажилчдыг түшиглэн эрт илрүүлгийн үзлэг, шинжилгээг хийгдсэн байна.

Эдгээр эрүүл мэндийн байгууллагуудын эрт илрүүлгийн цахим мэдээллийн 5 программыг стандартын дагуу нэгтгэн мэдээллийг солилцож, улмаар эрт илрүүлгийн их өгөгдөл (Биг дата)-ийн санг буюу төрөлжсөн сантай боллоо.

1.1. Эрт илрүүлгийн хамрагдалт:

2022 оны 05 сарын 01-ний өдрөөс 2024 оны 11 сарын 14-ний өдрийн байдлаар эрт илрүүлэг үзлэгт улсын хэмжээнд 1 549 479 хүн хамрагдсан нь нийт хамрагдвал зохих хүн амын 45.8 хувийг эзэлж байна. Үзлэгт хамрагдсан иргэдийн 676 324 буюу 43.6 хувь нь эрэгтэйчүүд, 873 155 буюу 56.4 хувь нь эмэгтэйчүүд байна. Байршлаар нь харуулбал 783 200 буюу 50.5 хувь нь Улаанбаатар хотод, 766 279 буюу 49.5 хувь нь орон нутагт байна. Үзлэгт хамрагдсан нийт хүний 736 956 буюу 47.6 хувь нь 0-17 насны хүүхэд, 812 523 буюу 52.4 хувь нь 18-аас дээш насныхан байна. Бүс нутгийн хувьд Улаанбаатар 50.5%, Хангайн бүс 16.9%, Төвийн бүс 14.3%, Баруун бүс 12.0%, Зүүн бүс 6.4% тус тус хамрагдалттай байна.

Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэг, шинжилгээ, оношилгоонд тайлангийн хугацаанд 1325433 хүн хамрагдсанаас 509072 буюу 38 хувь нь ямар нэгэн өөрчлөлт илрээгүй харьцангуй эрүүл байсан ба 816361 буюу 62 хувь нь эр, илрүүлэг үзлэг, оношилгоогоор өөрчлөлт илэрсэн үзүүлэлттэй байна.

Эрт илрүүлэг үзлэг, оношилгоогоор өөрчлөлт илэрсэн 816361 тохиолдлоос 54 хувь нь онош тодорхой тул эмчилгээнд хамруулахаар шийдвэрлэсэн бөгөөд 290175 буюу 36 хувь нь оношийг баталгаажуулахаар шинжилгээнд илгээсэн, 81636 хүн нь үзлэгийн үр дүн гараагүй буюу эрт илрүүлэгт бүрэн ороогүй байна.

Хоёр. ДҮГНЭЛТ:

1. Урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэг үзлэг, шинжилгээнд 2022 оны 05 сарын 01-ний өдрөөс 2024 оны 11 сарын 14-ний өдрийн байдлаар эрт илрүүлэг үзлэгт улсын хэмжээнд 1 549 479 хүн хамрагдсан нь нийт хамрагдвал зохих хүн амын 45.8 хувийг эзэлж байна. Үүнээс:

- 0-17 насны хүүхэд 47.5%, насанд хүрэгчид 52.5%-г эзэлж байна. 18-с дээш насны хамрагдвал зохих хүн амын 50.7%-г хамруулсан, Улаанбаатар хотоос 50.5%, хөдөө орон нутгаас 49.5% хамрагдсан.
- Бүс нутгийн хувьд Улаанбаатар 50.5%, Хангайн бүс 16.9%, Төвийн бүс 14.3%, Баруун бүс 12.0%, Зүүн бүс 6.4% тус тус хамрагдалттай байлаа.